

सन २०११ - २०१२ च्या रब्बी हंगामातील
५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी हंगामी पैसेवारी
आलेल्या गावांना टंचाई निवारण उपाययोजना
लागू करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक-एससीवाय २०१२/प्र.क्र. ६ /म-७
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ३ मार्च, २०१२

संदर्भ :- शासन निर्णय महसूल व वन विभाग क्रमांक : एससीवाय २०११/
प्र.क्र.२१९/म-७, दि.३ जानेवारी, २०१२

प्रस्तावना :

राज्यातील रब्बी गावांमध्ये कमी पावसामुळे अथवा वेळेवर पाऊस न पडल्यामुळे रब्बी पिकांची मोठ्या प्रमाणात हानी होत असल्याचे हंगामी पैसेवारीच्या आधारे तसेच प्राप्त अहवालाच्या आधारे शासनाच्या निर्दर्शनास आणण्यात आले होते. अशा प्रकारे रब्बी गावांमध्ये ५० पैशांपेक्षा कमी पैसेवारी आढळून आलेल्या गावांमध्ये उद्भवणारी टंचाई सदृश्य परिस्थिती लक्षात घेऊन, या गावांना टंचाईच्या उपाययोजना व सघलती देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्यातील रब्बी गावांची २०११-२०१२ या वर्षासाठी हंगामी पैसेवारी जाहीर झाली असून त्यानुसार राज्यातील एकूण १२३१ रब्बी गावांतील हंगामी पीक पैसेवारी ही ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी आल्याचे दिसून आले आहे. (जिल्हावार माहिती प्रपत्र "अ" मध्ये सोबत जोडली आहे) या शासन निर्णयाब्दारे सदरहू रब्बी गावांत "टंचाई सदृश्य परिस्थिती" जाहीर करण्यात येत आहे.

२. संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांनी त्यांच्या जिल्ह्यातील ज्या रब्बी गावांची हंगामी पैसेवारी ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी आलेली आहे त्या गावात नावनिशीवार ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी पीक पैसेवारी आल्याचे प्रस्तुत आदेशासोबतच्या प्रपत्र "ब" प्रमाणे जाहीर करावे व त्याप्रमाणे "टंचाई सदृश्य परिस्थिती" जाहीर करावी आणि त्या आदेशाला योग्य ती प्रसिध्दी घावी. अंतिम पैसेवारी जाहीर झाल्यानंतर जिल्हानिहाय गावांच्या संख्येत बदल होत असेल तर सुधारित आदेश निर्गमित करण्यात येतील.

३. टंचाई सदृश्य परिस्थिती जाहीर करण्यात आलेल्या उपरोक्त १२३१ गावांतील खातेदारांना खालीलप्रमाणे उपाययोजना व सवलती जाहीर करण्यास शासन मंजुरी देण्यात येत आहे :-

- i) जमीन महसूलात सूट.
- ii) सहकारी कर्जाचे रूपांतरण.
- iii) रो.ह.यो. अंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या कामाच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता.
- iv) परीक्षा शुल्कात माफी.
- v) शेतीशी निगडीत कर्जाच्या वसुलीस स्थगिती.
- vi) पिण्याच्या पाण्याची टंचाई दूर करण्यासाठी टँकर्स, बैलगाड्यामार्फत पाणी पुरवठा करणे व इतर तत्सम तातडीच्या उपाययोजना हाती घेणे.
- vii) सर्व पाटबंधारे प्रकल्पातील पाणी पिण्यासाठी अग्रहक्काने राख्यून ठेवणे.
- viii) चारा डेपो उघडणे.
- ix) बाधित शेतकऱ्यांची वीज जोडणी थकीत बिलामुळे खंडीत न करणे व खंडीत केली असल्यास तात्काळ पुन्हा जोडणे.

चारा डेपो सुरु करण्याबाबत व याबाबतच्या सवलती संदर्भात, संदर्भाधीन शासन निर्णय दिनांक ३ जानेवारी, २०१२ अन्वये योग्य ती कार्यवाही संबंधितांनी करावी व चारा डेपो संदर्भात कार्यवाहीचा साप्ताहिक प्रगती अहवाल विभागीय आयुक्त यांनी दर सोमवारी दुपारी १२.०० वाजेपर्यंत शासनास सादर करावा.

४. उपरोक्त सवलती लागू करण्याबाबत संबंधित प्रशासकीय विभागांनी योग्य आर्थिक तरतूद करून या सवलती तात्काळ लागू करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात यावेत. तसेच सवलतीच्या साप्ताहिक आढावा घेण्यात येऊन याबाबतच्या साप्ताहिक प्रगती अहवाल महसूल व वन विभाग (मदत व पुनर्वसन) यांच्याकडे सादर करावा.

५. हे आदेश वित्त विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदीप से. इंदुलेकर)
उप सचिव
महसूल व वन विभाग

सोबत: प्रपत्र "अ" व "ब"

प्रति,
सर्व विभागीय आयुक्त,
सर्व जिल्हाधिकारी,
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

कार्यकारी अभियंता (सर्व) जिल्हा परिषद / पाटबंधारे विभाग/
सार्वजनिक बांधकाम विभाग विभाग,
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
मदस्य सचिव, (प्रशासन/तात्रिक) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर , मुंबई -२१.
मुख्य अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा/ नागरी पाणी पुरवठा,
प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, पुणे/परभणी /परळी वैजनाथ/बीड,
आयुक्त, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे,
प्रधान मुख्य वनसंरक्षक/विभागीय वन अधिकारी (सर्व),
महालेखापाल -१/२(लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
महालेखापाल -१/२(लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
मुख्य व्यवस्थापक, (पतपुरवठा), बैंक ऑफ महाराष्ट्र, १५०१, लोकमंगल, शिवाजीनगर, पुणे-५,
महाव्यवस्थापक, राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बैंक, प्रादेशिक कार्यालय, ५४ वेलस्ली रोड,
शिवाजीनगर, पुणे-५,
अपर मुख्य सचिव (मदत व पुनर्वसन) यांचे स्वीय सहाय्यक
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, ग्रारोयो/जलसंधारण,
सहकार व वस्त्रोदयोग विभाग (सहकार-कार्या-२ स-५ प्रती),
कृषि व पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग (कृषि),
वित्त विभाग (व्यय-९),
पाटबंधारे विभाग (लाक्षेचिप्रा),
नियोजन विभाग, रोहयो-६ (५ प्रती),
उर्जा विभाग (उर्जा-४) ५ प्रती,
शालेय शिक्षण विभाग (शाशि-५) ५ प्रती,
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग (पापू-१४) ५ प्रती,
संचालक, माहिती व प्रसिद्धी संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
कार्यासन अधिकारी, म-३ /म-१३ /ल-२ /टी-२ /ब-१/ फ-४ व इतर सर्व कार्यासने, महसूल व
वन विभाग
निवडनस्ती, म-७ कार्यासन, महसूल व वन विभाग.
प्रत माहितीसाठी,
मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, / मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.मुख्य सचिव, / सर्व विभागांचे सचिव,
सर्व मंत्री /राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहाय्यक.

शासन निर्णय, महसूल व चन विभाग क्र.एससीवाय २०१२/प्र.क्र.६/म-७,
दिनांक: ३ मार्च, २०१२ चे सहपत्र.

सन २०११-१२ सालातील रब्बी पिकांची हंगामी पैसेवारीचा गोषधारा

प्रपत्र-अ

अ.क्र	विभाग	जिल्हा	एकूण गांवे (रब्बी)	पैसेवारी जाहिर केलेली गावे (रब्बी)	५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी असलेली गावे	५० पैशापेक्षा जास्त पैसेवारी असलेली गावे
१	कोकण			कोकणात रब्बी गावे नाहीत.		
२	नाशिक	अहमदनगर	१०१०	१०१०	३६७	६४३
३	औरंगाबाद	उस्मानाबाद	३७५	३७३	११६	२५९
४	पुणे	सातारा	१९२	१९२	७५	११७
		सांगली	१०३	१०३	९०	१३
		सोलापूर	३३४४	३३४४	५०५	६३९
५	नागपूर	गडचिरोली	१६४	१२४	८८	४६
६	अमरावती		अमरावती विभागाची रब्बी हंगामी पैसेवारी निरंक आहे.			
		एकूण	२९८८	२९४८	१२३१	१७१७

प्रपत्र "ब"

ज्या अर्थी शासन निर्णय क्रमांक. एससीवाय २०१२/प्र.क्र.६/म-७, दिनांक ३ मार्च, २०१२ नुसार सन २०११-२०१२ च्या रब्बी हंगामातील ज्या गावांची हंगामी पैसेवारी ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी आलेली आहे ती गांवे टंचाईग्रस्त म्हणून जाहीर करावयाची आहेत.

त्या अर्थी त्या अनुषंगाने भी , जिल्हाधिकारी, जिल्हा खाली नमूद केलेल्या तालुक्यामधील त्यांच्या नावांसमोर दर्शविलेल्या गावांत टंचाई परिस्थिती जाहीर करीत आहे:-

अ.क्र.	तालुका	रब्बी पिकांची हंगामी पैसेवारी ५० पैसे वा त्यापेक्षा कमी आलेल्या गावांची संख्या
--------	--------	--